

ného. V prvním směru nerozhoduje ovšem subjektivní mínění zaměstnavatelovo, nýbrž otázku, zda se zaměstnanec stal svým jednáním nehodným důvěry zaměstnavatelovy, lze řešiti jen s hlediska objektivního podle okolností případu. Pozbytí důvěry bude ovšem zpravidla důsledkem zaměstnancovy nevěry ve službě. Pojem věrnosti není vlastně převážně pojmem právním, jistě však pramení věrnost z potřeby, aby zaměstnanec dbal oprávněných zájmů zaměstnavatelových, pokud jest povinen podle služební smlouvy dbáti těchto zájmů. Nevěrou ve službě lze pak rozuměti všechna jednání (činy i opomenutí), kterými zaměstnanec způsobem příčícím se poctivosti a dobré víře porušuje svoje povinnosti vůči zaměstnavateli. Není třeba, aby z takových jednání zaměstnavateli přímo vznikla materiální újma. Také není třeba, aby byla taková jednání zaměstnanci zvláště zakazována. V souzené věci zjistil odvolací soud, že žalobce, ačkoliv začátkem listopadu 1937 nařídil jak svědek Jaroslav H., tak i majitel firmy všem osobám zaměstnaným v tiskárně a mezi jinými i žalobci, že bez jeho vědomí a svolení nesmí býti tiskopisy pro soukromé účely v tiskárně firmy zhotovovány, dne 16. listopadu 1937 na žádost svědka Emilianu K. bez vědomí a souhlasu Jaroslava H. připravil sazbu letáku pro spolek H. Odvolací soud z tohoto zjištění dospěl k úsudku, že na straně dovolatele jako zaměstnance žalované firmy šlo o zřejmé neuposlechnutí zákazu, vydaného nejen Jaroslavem H. z příkazu žalované firmy, ale také i žalovanou samou. Uvedené jednání žalobcovo se zřejmě příčilo požadavkům služební věrnosti a povinnosti zaměstnancovy, dbáti oprávněných zájmů zaměstnavatelových a zachovati si jeho důvěru a bylo tedy objektivně způsobilé podkopávati důvěru tuto, a to bez ohledu na to, zda zjištěné použití sazebního materiálu žalované strany — zaměstnavatele — mělo v zájmu i hmotné poškození zaměstnavatele, neboť to je nerozhodné, jak bylo už shora uvedeno, a nesejde ani na tom, zda žalobce dal už před tím něco vytisknouti bez svolení zaměstnavatelova. Jde tedy o služební poklesk ve smyslu § 34 č. 1 zákona č. 154/1934 Sb. z. a n. (nevěru ve službě, k níž se druzí pozbytí zaměstnavatelovy důvěry), a žalovaná byla oprávněna, aby žalobce předčasně propustila ze služby. Jeho nároky na náhradu škody za výpovědní lhůtu nejsou opodstatněny (srov. Sb. n. s. č. 11092, 11309 a 14112).

Čís. 17346.

Příkaz zůstavitele, aby po jeho smrti bylo naloženo určitým způsobem s pozůstalostním jměním (mandatum mortis causa), vyžaduje ke své platnosti formy posledního pořízení.

■ Splnil-li zmocněnec příkaz, třebas pro nedostatek formy neplatný, je zmocnitel resp. jeho právní nástupce povinen podle obdoby § 1014 obč. zák. nahraditi zmocněnci škodu, jež byla spojena se splněním příkazu. Na případném zavinění zůstavitelově nesejde.

Vyplatil-li zmocněnec příkázané částky ze svých peněz místo z vkladní knížky jemu k tomu účelu odevzdané, nepřekročil tím meze plné moci.

(Rozh. ze dne 23. června 1939, Rv I 3047/38.)

Žalobce přednesl, že jeho strýc Jan V. se svojí manželkou Marií V. odevzdali mu vkladní knížku Zemské banky v Praze znějící na jméno Jan V. a na vklad 33.041 K 17 h do opatrování s příkazem, aby v případě úmrtí Jana V. vyplácel úroky vdově po něm Marii V. a aby pro případ, že by Marie V. zemřela dříve než její muž, vyplatil vklad šesti stejnými díly Františce K., Terezií P., Josefu V., Boženě S., Václavu V. a sobě. Příkaz byl sepsán ve formě dopisu a byl adresován na žalobce a podepsán oběma manžely. Jan V. zemřel dne 20. listopadu 1929. Žalobce vkladní knížku opatroval a vyplácel z ní úroky vdově Marii V. Když tato 25. června 1932 zemřela, rozdělil vklad na knížce uložený na šest stejných dílů a dle daného příkazu vyplatil jej šesti rovnými díly oprávněným osobám. Učinil tak ze svých peněz, které měl na běžném účtě, aby nemusil vybírat vkladní knížku, již považoval za své vlastnictví. Poněvadž však byla na něho podána žaloba na uznání, že vkladní knížka patří do pozůstalosti po Marii V., a spor skončil pro něho nepříznivě, domáhá se na pozůstalosti (dědicích po Marii V.) zaplacení částky, kterou dle příkazu Marie V. a jejího manžela vyplatil místo z vkladní knížky ze svých peněz. Vyplatil částku, na niž zněl vklad (t. j. 33.041 K 10 h). Z toho připadá na pozůstalost po Janu V. polovina a na pozůstalost po Marii V. rovněž polovina, takže mu pozůstalost po Marii V. (její dědici, t. j. žalovaná) dluhují 16.520 K 55 h. Proti žalobě namítli žalovaní mimo jiné, že příkaz udělený žalobci manžely Janem V. a Marií V. jest neplatný pro nedostatek formy posledního pořízení a mimo to, že žalobce jednal proti příkazu, když peníze nevyplatil z vkladní knížky, nýbrž z vlastních peněz a případný nárok jeho na náhradu škody že jest promlčen. N i ž š í s o u d y uznaly podle žaloby.

N e j v y š š í s o u d zamítl žalobu co do jedné šestiny zažalované částky, jinak dovolání nevyhověl.

D ů v o d y:

Žalobce opírá svůj nárok o příkaz. Pokud jde o příkaz písemný, jest dopis ze dne 12. listopadu 1929 psán strojem a jest podepsán pouze Janem V. a Marií V. Pokud by snad šlo o nějaký příkaz ústní, netvrdil žalobce, že mu byl dán před třemi svědky způsobilými a současně přítomnými. Dá-li zůstavitel jiné osobě příkaz, aby po jeho smrti určitým způsobem naložila s pozůstalostním jměním (mandatum mortis causa), vyžaduje se k platnosti takového příkazu forma posledního pořízení (srovn. rozh. č. 16710 Sb. n. s.). Avšak tato forma nebyla v projed-

návaném sporu zachována. Příkaz manželů Jana a Marie V-ých udělený žalobci byl tudíž od počátku neplatný. Žalobce přes to vyplatil osobám obmyšleným částky v uvedeném dopise jmenované. Učinil tak z vlastních peněz, ačkoliv k výplatě dostal vkladní knížku. Tato odchylka od obsahu daného příkazu je jen rázu podružného a je proto v tomto směru bezvýznamná, neboť tím žalobce nepřekročil meze své plné moci a nejde o případ § 1016 obč. zák. Jest otázkou, jaké právní povahy by byly žalobcovy nároky, kdyby sporný příkaz byl platný. Pravoplatným rozsudkem krajského soudu civilního v P. ze dne 10. ledna 1935 byl nynější žalobce odsouzen vydati polovici vkladu z vkladní knížky Zemské banky v Praze č. 43230 do pozůstalosti po Marii V.; tuto povinnost žalobce také splnil. Ukázalo se tedy dodatečně, že se splněním příkazu byla pro žalobce spojena škoda. Podle § 1014 obč. zák. musí zmocnitel nahraditi zmocněnci veškerou škodu, která povstala jeho zaviněním anebo která byla spojena se splněním příkazu. Z toho plyne, že škodu, která byla spojena se splněním příkazu, musí zmocnitel nahraditi zmocněnci i tehdy, když vznikla bez zavinění zmocnitelova. Otázku viny manželů V. není proto v projednávaném sporu potřeba zkoumati. Rovněž nesprávný je názor dovolatelů, že žalobcův nárok na náhradu škody by předpokládal bezprávný čin manželů V.; vždyť nejde o náhradu škody podle obecných ustanovení §§ 1293 a následujících občanského zákona, nýbrž o náhradu škody, jejíž předpoklady jsou vytčeny zvláštním předpisem § 1014. Splnil-li žalobce příkaz, třeba neplatný, a byla-li s jeho splněním pro žalobce spojena škoda, je nutné, aby majetkové přesuny způsobené neplatným příkazem, jeho provedením a tím, že žalobce splnil závazek uložený mu pravoplatným rozsudkem krajského soudu civilního v Praze ze dne 10. ledna 1935, byly spravedlivě vyrovnány. Toto spravedlivé vyrovnání však vede k tomu, že lze v projednávaném sporu obdobně (§ 7 obč. zák.) užiti také zvláštního ustanovení § 1014 obč. z. o závazku zmocnitelů nahraditi škodu zmocněnci. Tím jest odůvodněna žalobcova pohledávka, pokud z polovice celého původního vkladu vyplatil po jedné šestině Františce K., Terezii P., Josefu V., Boženě S. a Václavu V. Jinak se má však věc s podílem, který měl připadnouti žalobci samému. Tu nešlo o splnění příkazu manželů V., nýbrž o přímý poměr mezi žalobcem a Marií V., jeho právním důvodem bylo domnělé darování této šestiny na případ smrti Marie V. Jak shora bylo doloženo, nemělo toto darování formálních náležitostí předepsaných pro dovětek a bylo tudíž neplatné (první věta § 956 obč. zák.). Že by šlo o smluvené darování na případ smrti po rozumu druhé věty § 956, žalobce ani netvrdil. Jedna šestina zažalované pohledávky připadající na žalobce samého proto mu nepřísluší. V té příčině jest dovolání žalovaných opodstaněné. Neprávem poukazují dovolatelé na rozhodnutí č. 11435 Sb. n. s., poněvadž v onom případě žaloval dědic obmyšlenou, aby vydala do pozůstalosti vkladní knížku, kterou jí zůstavitel odevzdal ještě za svého života. Šlo tedy o skutkový a právní podklad odlišný od souzeného sporu.